

Vibelavning

Hvad er en vibelavning?

En vibelavning er en fugtig eller våd lavning på marken, gerne med vandsamlinger først på året. Plantevæksten er åben og spredt på grund af det stillestående vand. Når forårssolen udtørre lavningen, vil både afgrøde og ukrudt stå tyndt de næste måneder.

Foto: Jørn Pagh Bertelsen

Hvad er formålet?

Viber yngler på våde enge og strandenge samt i agerlandet, hvis der er fugtige lavninger, hvor afgrøden ikke bliver for tæt. De våde lavninger giver nye levesteder, som der ellers ikke er i agerlandet.

Hvem gavner det?

Viben og flere andre arter er knyttet til tidvise oversvømmelser med blottet jord - både vilde plantearter, insekter, frøer og tudser. Især hvis vandet ikke tørrer ud for tidligt på foråret. Når afgrøden vokser op omkring vibelavningen, og lavningens vegetation stadig er åben, vil mange smådyr trække ud i det lysåbne og varme område. Også fødesøgende fugle vil komme til, eksempelvis agerhøns, sanglærker og vagtler.

Foto: Rasmus Ejrnæs

Hvor og hvordan etablerer man vibelavninger?

Vibelavninger kan findes naturligt i græssede enge og strandenge. I agerlandet er vibelavninger særlig oplagte i områder af marken, hvor der er våde pletter i foråret og efteråret og det derfor ikke kan betale sig at dyrke jorden.

Vibelavninger behøver ikke at være planlagte, men kan være et tilvalg efter særligt våde vintre, mens arealet kan dyrkes i tørre år. Selv en lille lavning kan tiltrække viber, men større arealer virker bedst. På arealer, hvor der søges Enkeltbetaling, må udyrkede områder dog ikke være mere end 100 m².

Da viben lever af insekter, orme, frøer, snegle og plantedele, fungerer vibelavninger godt i tilknytning til andre åbne områder, hvor viben også kan søge føde, eksempelvis græsmarker med kreatur, små vandhuller eller nærliggende kyststrækninger.

Hvordan kan man se, at det virker?

Hvis vegetationen er lav og åben med våd eller vanddækket jord gennem foråret og afgrøden ikke står tæt, er det et godt tegn på, at det er lykkedes at skabe et nyt levested. Kommer der ynglende viber, er succesen optimal, men selv uden viber kan frøer, tudser og salamandre ses som tegn på, at levestedet fungerer. Fødesøgende fugle gennem sæsonen er et godt tegn på, at der er liv i vibelavningen.

Hvordan plejes vibelavninger?

I græssede enge og strandenge med vibelavninger er det vigtigt, at græsning eller høslæt opretholdes og er ekstensiv, så viberne kan få tid og plads til at yngle.

Regler

Læs om regler for tiltag på støtteberettigede marker i faktaarket [Gør markerne til gode levesteder for markvildtet](#).

Vibelavninger har ingen gødningskvote, hverken på dyrkede eller udyrkede marker. Til beregning af gødningskvoten skal der laves en N-korrektion i gødningsplanen, hvor arealer med vibelavninger fratrækkes gødningskvoten.

Hvor pletterne opstår af sig selv, i våde perioder i løbet af dyrknings sæsonen, er der ikke krav om at gødningskvoten reguleres, hvis pletterne er under bagatelgrænsen på 100m².

Kilder:

[Dyrkningsvejledning](#)

[Katalog over naturtiltag i marken](#)

Viben kan lide fugtige enge og udyrkede marker. Græssede arealer med kokasser og hestepærer giver flere insekter og dermed mere føde til viben. Foto: Morten D.D. Hansen.